

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtöken és vasarnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 ft, félévre 2 ft 50 kr, negyedévre 1 ft 20 kr. — Egyenlő száma 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 ftért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Háborus hírek.

A távol keleten van egy kis sziget, mely most a világ központja, melyről beszélnek a lapok, diplomaták, politikusok és a nagy közönség. S valóban, a mi ott történik, megérdemli azt a sok újság-festéket, diplomatai aggodalmat, mert esetleg egy nagy világháborúnak lehet okozója. A dolog úgy kezdődött, hogy Kréta szigetének görög és török lakossága folytonos surlódásban élt egymással a különösen a görögök sehogysen akartak a török uralommal kibékülni s gyakran zendültek fel ellene s ilyenkor keresztény és török vér áztatta a sziget földjét. A béke mindannyiszor helyreállt, míg végre pár nap előtt a hamu alatt levő zsarátnok ismét lángragyult s kitört a forradalom. Ez magában meg nem lett volna világra szóló esemény, ha a szomszéd Görögország is nem szól bele a dologba, ámde ezen kis országocskára végre elérkezettnek látta az időt, hogy ezen szigetet magához kaparíthassa s nem törődve sokataggal, hogy mit mondanak hozzá a nagy hatalmak, hirtelen mozgósította csekély hajóhadát s csapatokat szállított Krétába, hogy azt birtokába vegye. Ilyen merészséget még Európa nem látott s azért az összes hatalmak kormányai nagy álmélkodással s megdöbbenéssel nézték a görögök merész sakkhu-

zását. A mint aztán a böles diplomácia magához tért, nyomban megindult a leg-erélyesebb akció, a hatalmak hajókkal árasztották el a Sziget környékét, hogy a görög hajóhad működését megakadályozzák, ámde mind hasztalan, azért az a maroknyi görög csapat kiszállt a szigetre s nem törődve a hatalmak tiltakozásával, nyomul előre, ostromol, török csapatokat ver szét, közigazgatást szervez, szóval az egész szigetet a hatalmak szemeláttára okkupálja, mintha csak a görög hős korból egy kis epizódot akarna ismételni. És az a 6 nagy hatalom, mely Európa sorsát intézi, nem tudja, mit csináljon e vakmerő, rokonszátlan kis országgal. Tenne is valamit, de mit? Hisz a görög király közeli rokonságban van az orosz cárral, a német császárral és angol királynéval s ezen kívül az olasz, francia és angol nép erősen rokonszenvez a görög ügygyel. Ilyen viszonyok között bizony nehéz is a zöld asztal mellett dolgozó diplomáciának a helyes utat megtalálni. Mindössze csak annyit tehetnek egyelőre, hogy gondosan őrködnék a fellet, nehogy a krétai kérdésből európai háború legyen, mert ettől minden hatalomnak borsózik a háta. Egy azonban bizonyos, hogy Törökország, ez a nagy beteg, kinek napjai meg vannak számlálva s kinek szerencsétlensége iránt mi ma-

gyarok oly őszinte rokonszenvvel viseltünk, ismét egy szép darabot veszít el európai birtokából, mert Kréta az ő számára bizonyosan el fog veszni, mivel hogy az már régi dolog, hogy akár mi-féle konfliktusba keveredik Törökország, az mindig egy-egy tartományába kerül. A nagy beteg embernek mindig levágják a diplomata doktorok egy-egy tagját, hogy életét meg lehessen menteni, míg végre egyszer a fejére, Konstantinápolyra is rá kerül a sors ezen aztán a doktorok is alaposan összefognak veszni. Ez az idő meg lehet közel van, mert hát nem lehet a világ történelem nagy eseményeit előre kiszámítani, vagy azoknak elébe állani s többnyire igen jelentéktelen dolgok szokták a nagy eseményeket létrehozni, de igen valószínű, hogy a hatalmak együttes működésének sikerülni fog a válságot ezuttal is elsimítani s Görögország kirohanása nem sokára gyászos véget ér s Törökország még egy ideig megmarad s ezzel eltűnik egy időre a háború réme is, mely jelenleg Európát fenyegeti.

O.

Nemzeti politika és a közigazgatás.

A bizottságok a járások főszolgabírái és a járások gazdálkodással foglalkozó értelmességeiből vannak összeállítva, de nincsenek benne a közvet-

TARCA.

Életrépek.

Írta: Barthalis János.

(Folytatás.)

A földesur nem szólt, csak nevetett jóízűen. Palkó dörmögve ment tova. Hanem jó negyedóra múltán már honn volt — a pénzes-zsákkal a vállán, melyet indulatosan dobott az asztalra s csak kitört belőle a koserőség szava.

— Milliom ragyás fene üssék a tekintetős ur dögába, hogy minden igaz oknékü úgy elizzasztatja jaz embört.

— No, hát mi baj van öreg? Talán nincs szükség a postának a pénzemre, vagy mi a kő? — kérde a földesur a huszártól.

— Nem kő biz' az, tudom én jól, — replikázott vissza Palkó — hanem éppen az a baj, hogy réz s még pedig iszonytató sok réz.

— De hát mi baj van, miért hoztad vissza a pénzt, Palkó? Hiszen arra vagyok én kívánsi.

— Hát nem köl jaz ekspéditor urnak, mert aszongya, hogy van a kasszában elég — felelt a huszár olyan ártatlan arézezal, mintha ő maga sem értené az egész dolgot.

Tudta jól a földesur, hogy a Pali később az egyik fülét előbb levágtatni, minthogy az igazat az első kérdésre bevallja. Tovább vallatta hát.

— De hát mit mondott neked az az ur?
— Hát szidta az édesanyám lelkét.
— Mi a fészkes izéért?
— Hát tudom is én!
— Jól van, l'ali. Nesze egy pohár bor s aztán mondd el a valót.

Ez a sokszor alkalmazott fogás használt. A huszár megtörülte a száját s kezdett az igazsághoz közel oldalogni.

— A bizony, tudja a tekintetős ur, hát jaz ekspéditor ur azt mondta, hogy bolondok vagyunk mindketten. (Ez az állítás messzi járt még az igazságtól.)

— Ki?
— Én, és a tekintetős ur.
— Nos?
— Mert hát tudnunk kellene, hogy ennyi pénzt, kuldus tallérokban nem lehet elfogadni egy utalványon.

— És miért nem, mit mondott.
— Azért, aszongya, hogy az ujmodi szerint nem szabad. Hogy nem engedik meg a gazdái.

— Nos?
— Én mög kértem, mindenre a mi szönt, hogy ne cipeltesse haza velem a pizt, sőt biztosítottam arról, hogy a gazdának sohasem árulom el a nagy szívességiért. Hanem: erre mög olyan dühbe jött, amelynek miatta majdnem a fejemhöz vágta a zsákot.

Ennyi eredetiségre meg nem állhatta a földesur, hogy hangosan fel ne nevéssen. Hanem ekkor már egy kópéság érlelődött meg agyában.

— Tehát rézpénzben nem lehet elfogadni akkora összeget egy utalványon?
— Valami olyast értettem a dologból. De mi csoda kaczagni való van azon?

— Tudod, öreg, hogy most, az én jó fiamat jól megtréfálhatom? Azon nevettem az elébb. Az igaz, hogy egy kis dolgot ad nekem a csintalanság, hanem az eredmény megérdemli a fáradságot. Hahaha!

És a ravaszságig komoly hangon így folytatta.
— Eredj csak hűséges szolgám és nézd meg az íróasztalban, hogy hány utalvány nyomtatványom van mindössze?

— Éppen százötvenkettő, szölt Pali. Tudom, mert csak ma számláltam össze.

— És most kutasd fel a kastélyt s a mennyi rézpénz még található a falakon belül, hozd ide azonnal. De lakat legyen ám a szádon mindenki előtt.

— No, hogy a méndörgös ménkü esapjon oda, a hova én gondolom, de sok munkámba került, míg a sublótól s innen meg amonnan össze birtam harcosolni ezt a csekélységet!

— Hát mennyire rug a summa, haragos szolgám?

— Tudj' az ördög. Lehet vagy 77 ft. 36 kr. — Mind rézben?

— Mind krajczárokból, felelt a huszár izzadt homlokát törülgetve s a gyűjteményt oda lökte a másik esomaghöz. De mire való ez a bolondság?

— Jól van, öreg. Ma este, mikor mindenki alszik, jőjj fel hozzám s a többit megtudod akkor.

(Folytatása köv.)

len végrehajtó hatalom közegei, sőt még a járási mezőgazdasági bizottságokból is ki vannak hagyva. Épen ez az oka annak, hogy ezen egyesületek és bizottságok az állattenyésztésnek fajnevelésén kívül, egyéb eredményeket feltüntetni alig tudnak. Nem egy eszme, egy rendelet, egy társadalmi mozgalom jön megvitatás alá ezen bizottságokban, még pedig oly kimerítően, hogy a vitában részt vett egész másképp fogantatású sikerrel a végrehajtásban, mint foganatosítja sikertelenül pusztán a kiadott, legtöbbször dióhéjba szorított, a célt meg nem jelölő, a körülményeket fel nem táró — egyszerű rendelet alapján.

A főszolgabírák nem közvetlen érintkeznek a néppel, de elfoglaltságuk is igénybe veszi minden rendelkezésükre álló idejüket; a gazdálkodó értelmiség pedig saját ügyeivel lévén lenyűgözve, a kerületében ráháruló kötelességnek megfelelni képtelen.

Népünknek már fejlődött értelmisége annyira, hogy sokkal több bizalommal viseltetik azon egyén iránt, kinek felelősségre vonhatása állásával van összefüggésben, mint olyannal szemben, kinek csak büntetőjogilag lehet visszaélését megtorolni.

A községi és körjegyzőkre vár e téren a fontos teendők egész sorozata.

Gondoskodni kell tehát az államotás rendén, hogy a jegyzőknek elég idő álljon rendelkezésükre társadalmi működésük kifejtésére és be kell vonni őket minden oly bizottságba, hol szellemi táperőt nyerjenek és könnyűséggel hajthassák végre a jó indulatu, áldást hozó magasabb rendeleteket. Mily gyümölcsözőbben, mily könnyűséggel, minden erőszak nélkül lenne végrehajtható egy oly rendelet, mint legújabbán p. o. „a gazdasági ismétlődő iskolák életbe léptetése” is, ha a község élén álló jegyző megelőzőleg egy községi fiók gazdasági egyesületi gyűlésen a néppel megismertetné annak célját, életbe léptetésük esetén a közéletre kiható áldásos voltát. De így a nép nem fogván fel mindezt, ingerülten fordul el tőle, s kész a kényszerrel is elviselni, mert megfosztja munkájától, az ő esze szerint pedig betudják adójába az ezzel járó újabb költségeket. A gazdasági lapok, köztök a földművelési minisztérium által szerkesztett „Néplap” igen szép utbaigazításokat közöl, de mit ér mindez, ha nem olvassák azok el, kiket közelebből érdekel. Nincsenek községi gazdasági egyesületeink s így a „Néplap”, mint sok egyéb, a jegyző háta mögött az ablak fáján nyugszik olvasatlanul.

A hitelszövetkezetek, hol működésben vannak, már bebizonyították áldásos voltukat. Ily áldást hozók lennének a községeinkint alakítandó fiók gazdasági egyesületek is, mert székely megyeinkbe alig egy néhány kivételt téve, mindnyájan kisbirtokosok vagyunk. Már pedig egy kisbirtokos sem képes arra, hogy egyedül egy maga a szükségesséket ellássa, megszerezze, míg egyesült erővel csodákkal határos eredményeket lehetne elérni. Bővebben nem bocsátkozom ennek magyarázatába, hisz ugy a gazdasági lapok, mint a Szent-györgyön megjelenő „Székely Nemzet” hasábjain mindenkor lehet találni, az egyesületek szükségességét fejtegető, életrevaló, megszívlelendő tanulmányt, vagy jobban mondva értekezést.

Csak egyet akarok még a sokhoz tenni; azt ugyanis, hogy a jelen nyomasztó és elviselhetetlen gazdasági válság alkalmával fejthetnék ki áldásos működésüket legjobban a községi fiók gazdasági egyesületek.

Minden kisbirtokos igyekszik telire elegendő takarmányról gondoskodni, de annyit azonban még sem termelhet, hogy esetleges belgazdaság esetén jószágait nyáron át is istállón tarthassa. Legelőink pedig s főleg havasi legelőink, hol községi, hol magán vagyont képeznek, úgy, hogy többnyire csak bérlet útján lehet hozzájuk férni, miért is egyes kisbirtokos azt meg nem szerezhetvén, rendesen nyereszkesedő vállalkozók kezébe jut a legelő, hol aztán szükségfeletti marhát tenyészteni nem fizeti ki magát, de másfelől annyira tul zsufoltatik, hogy épen akkor kell a jobb érzésűeknek kifogni a legelőről marháikat, mikor legnagyobb szükség volna a künnlegeltetés. Mily egész másképp lenne mindez, ha egy ily bérlet legelő a községi fiók gazdasági egyesület birtokába jut s rendszeresen is kezelné azt.

A községi fiók gazdasági egyesület kifejthetné

működését igen czélyszerűen és hasznosan, ha kiterjeszkednek a gépek beszerzésére, munkáslány esetén munkások együttes felfogadására, kölesönös állat biztosításra, sőt népesebb községekben kölesönös tűz- és életbiztosításra is. Stb. Stb. Azt hiszem mindez bővebb bizonyításra nem szorul.

Ismerjék fel tehát hivatásuk fontosságát a jegyzők s karöltve a bizottsági tagokkal igyekezzenek a társadalmi mozgalmakkal lépést tartva, községeikben a közigazdaság téren a jólétet előmozdítani.

2) A mi pedig az ipari részt illeti, bevezetőül és a közigazdasági részben elmondott azon állításaim támogatásul, hogy a közvetlen végrehajtó közegek is bevonandók a bizottságokba, szabadon idéznem a maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamarának 1895. évi jelentésének 93 lapján az „iparfejlesztő bizottságokról” irt bevezető szakaszait.

„Bármily nagyfotosságu is az ipar a székelyföldön és bármennyire kívánatos is annak egészséges fejlődése és erősödése; ez csak úgy érhető el, ha ezen ügy az összes hatással bíró tényezőknél bevonásával s a viszonyok mérlegelésével tervszerű és következetes munkálkodás által mozdítatik elő; a mi azonban esakis egy egészséges szervezet útján érhető el.”

„Ugyanezért igen helyesen volt ennek a módja megválasztva, a midőn 3 évvel ezelőtt, éppen erre való tekintettel, a székely földi vármegyékben az iparfejlesztő bizottságok létesítettek; minthogy ezek révén fölkelletett egyrészt az általános érdeklődés az ipar ügye iránt, másrészt pedig ennek ügykörébe résznél bevonattak, résznél bevonhatók még azok az egyének, a kik a bizottságokba működve, erre nagy hatással lehetnek és befolyásuk által az iparnak nagy lendületet adni képesek.”

(Vége köv.)

Arvaházunk bálja.

Kézdivi-Vásárhelyt, 1897. feb. 22.

A nemes szívű emberbarátok díszes serege gyűlt össze f. hó 20-án tanásházunk tánctermében, hogy mint eddig, úgy ezuttal is lerakja filléreit a jótekonyúság, a felebaráti szeretet szent oltárára.

Nem a rang, a fény, pompa és arrogancia teszi az embert — nézetem szerint — nagygyá és becsültté, hanem ama buzgóság, áldozatkészség, melyet hazája és nemzete közjólétéért hivatalos kötelességén kívül felmutat.

A mai önző világban K.-Vásárhely és vidéke népeiben még nem észlelhető a romlott kor hatása. Itt most is mindenki meghozza a közügyekért tehetsége szerint az áldozatot. Ezt bizonyítja ama körülmény is, hogy a már megtartott 5 jótékonyezélű bál mindenike, a legszebb erkölcsi és anyagi sikert mutathatta fel. A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleányház báljának rendező bizottsága élén Benkő Sándorné ó nagyságával és Elekes Béla kir. törvényszéki bíró ural minden lehetőt megtett a bál sikere érdekében.

A meghívók kézbesítésére felkért urhölgyek és urak névszerint: Benkő Laura, Bodor Janka, Megyaszy Emilia, Mágóri Emilia, Benkő Amál és Csizsar Róza, Bodor Iván, Megyaszy Gábor, Novák István, Szotyori Lajos és Turóczy Dénes valódi ügyszeretettel és lelkesültséggel teljesítették tisztóket. A vidéki rendező bizottsági tagok nagy része, a városiak pedig kivétel nélkül megjelentek az estélyen.

Ily lelkesültség mellett nem csoda, ha a bál volt az eddigiek közt a legnépesebb és legkedélyesebb.

Nyolcz óra után már vig zene harsant föl. Szőke Pista érzéssel előadott szép nyitánya után a bálelnőknő megérkezését és fogadását jelző Rákóczi induló lettünk figyelmesek.

Benkő Sándorné urnő Elekes Béla társelnök üdvözölte és egy gyönyörű kaméliakébl, rózsák, ibolyákból és más virágokból készült esekrot adott át s általános éljenzések között kisérte a számára készült esinos emelvényhez. Ezután megkezdődött a kedélyes tánc és 12 óráig csak is páros táncokat lehetett járni, oly nagy volt a sokaság.

A fiatalság: jogászok, kereskedők, hivatalnokok, iparosok, birtokosok betartva az etikette minden szabályait, oly jó kedvvel, egyetértéssel mulattak, hogy gyönyörűség volt nézni.

A szünetek esendjét egy-egy vidám maszk esovegése — távolabb a kártyavető czigány leány jóvendölése, az alamizsnát kérő kolduló barát kenetteljes szavai élénkíték meg a társaságot. Miután már két maszkos bál volt e farsangon, ezuttal nem jutott ki sok, de annál kedvesebbek és becsülték voltak ezuttal mindannyian maszkjaiknak.

A 12. órai szünet alatt a sorsolás történt meg, a 3 drb. bemutatott gyönyörű díszgyágra. A első nyereményt egy bársnyra himzett asztalfutót 270. számú sorsjegy, a 2-ikat egy „Millient” 57-es, a 3-ik nyereményt, egy himzett tojás- és burgonyatakarót a 70. sorsjegy nyert el. A buzást a kedves kis Nagy Ella teljesítette, kit a mostanról — a jövő évi alarczos balra halasztott falusi nászmeneti jelmez esalt a bálba.

Az át nem vett nyereménytárgyak — a sorsjegy előmutatójának az intézetben kiadatnak. A szünet után ifj. Málnásy Kristóf vezényszavára megkezdődött a tánc, Pásztohy Sándor dícséretes buzgósággal vigyázott arra, hogy senki tánczolatlan ne maradjon. Folyt a táncz javában egész addig, míg a hajnal pirja eserlő fel a gázlámpák mólázó világát. Mint halljuk az estély, a szép erkölcsi siker mellett megfelelő anyagi eredményt is hozott, mert a 328 frt 80 kr. bevételből 62 frt 13 kr. kiadást levítve 266 frt 67 kr. tiszta jövedelem marad a humányus eszlara.

Ugy a derék rendezőség, mint a nagy közönség ezuttal is megmutatta, hogy a szegény árvák sorsát szívén viseli, s így mindnyájan méltók a jók elismerésére, a kis árvák hálájára. Ugy a megjelentek, mint a szép számú felülfizetők éljenek soká, hogy a szenvedő emberiséget gyámolítva, büszke és önértetes munkásai legyenek ezután is közjólét emelésének.

Barát.

Irodalom.

Verne Gyula újabb munkáiból most jelent meg az 56—62. füzet. Az első háromban befejeződik a Robinsonok iskolája, a többiekben az Utazás a föld központja felé kezdődik. Verne a világirodalom egyik legérdekesebb regényírója. Munkái a legragyogóbb fantázia szülöttei, de ebben a szerzővel való elkalandozásban észrevétlenül tanulunk, tudásunk gyarapodik. Mert bármennyire véljük is a tiszta képzetet alkotásainak, mindenkor megvan regényeinek tudományos alapja is. Új világok, új emberek tárulnak föl előttünk; a modern technika hatalmas haladásának egész történetét megismerjük bennök. S történetei bármennyire is álljanak a tudomány reális alapján, untatókká sohasem válnak. A magyar fordítás sem külső kiállításban, sem az eredeti szindus stílusában nem marad mögötte az eredetinek. A tarka eselekyényt kitűnő franczia mesterek illusztrációi színezik ki; hogy pedig a fordítás tökéletességére milyen gondot fordít a kiadó-társulat, bizonyítja az, hogy a régebbi fordításokat, melyek az új irodalmi nyelv fejlődésében elavultak, újakkal, az eredeti stílusbeli szépségeit is visszaadókcal eserlő föl. A hozzáférhetés munkáját pedig megkönnyíti a füzetes kiadás; egy-egy regény 7—10 füzetben befejeződik s így olcsón — füzetje 20 kr. — kiki hozzájuthat a teljes Vernéhez. Mert Jules Vernének egyetlen könyvtárból nem szabad hiányoznia. A füzetek akár magánál a kiadó Franklin-Társulatnál, vagy akármely könyvkereskedésben is megrendelhetők.

Ujdonságok.

— **Uj körorvos.** Dr. Bardocz Gyulát a Rudolf kórház rendelő orvosát s a kerületi betegsegélyező pénztár orvosát, s lapunk kitűnő munkatársát a bereczki kör, egyhangulag körorvosává választotta. A kitűnő ifju orvos, ki társadalmunk egyik legkedveltebb tagja volt, nagyszámú barátai és az egész közenség rokonszenve kíséri új állomáshelyére.

— **Időjárásunk.** Hol derül, hol borul. Ez az időjárás signaturája, de azért derüre, borura olvad erősen a hó s minden nap egy-egy réteget elvesz a földet takaró jégpánczéltól s mikorra majd márczius, a tavaszi hónap megérkezik, ismét meglátjuk a rég nem látott anyaföldet.

— A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet szokott farsangi táncmulatságát f. évi március hó 2-án (hushagyó kedden) és nem február 27-én, mint ezen lap hasábjain tévedésből jeleztetett, fogja megtartani Hajdó Ödön állatorvos ur elnöklete alatt. A rendezőség élén működő elnök és alelnökök nagy tevékenységet fejtenek ki a bál sikere érdekében, s mint az előjelekből látni, lehet ezen táncestély a legsikerültebb bálok egyike fog lenni. Mire a nagy közönség, különösen a tánczó ifjuság figyelmét előre is felhívjuk.

— A „Siculia” szénsavgyárra vonatkozólag arról értesülünk, hogy az alapító tulajdonosok a kibocsátott aláírási tervezettől eltérően, a részvényesek részére újabb kedvezményeket biztosítottak. És pedig a 20 kat. hold területet minden alapítási költségekkel együtt 33 ezer forint névértékű részvényért a részvénytársaságnak átengedik és e mellett nemcsak a terület tehermentes tulajdonjogát biztosítják, hanem az átengedett területen kívül szomszédságában létező ingatlanaira is kizárólagos szolgalmi jogot biztosítanak a szénsav kihasználására a részvénytársaságnak. Továbbá az üzletvezető s más hivatalnokok kinevezésére nézve fentartott jogot alapító tulajdonosok átruházzák a részvényesekre. Ezen fontos engedmények által a részvényesek felmerült aggályai alaptalanokká válnak. Az erről szóló kötelező irat szerkesztőségünkben megtekinthető. A részvénytársaság szervezése különben erősen halad. Eddig már 658 részvény van jegyezve.

— Öngyilkosság. K.-Vásárhelyi Szász József f. hó 23-án felakasztotta magát. A szerencsétlen ember évek óta kínos és gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, mely utóbbi időkben tűrhetlenül tette rá nézve az életet. Sok időig volt benn a kórházban is s miután látta, hogy baján nem lehet segíteni, az orvosok által rendelt morfint nem vette be, hanem meggyújtotta, hogy aztán egy adagban vegye be s szabaduljon meg az élet terhétől. F. hó 22-én azután megható levélben bucsuzván el jó ismerőseitől, bevette a mérget, de az nem ölte meg. Ekkor aztán felakasztotta magát s ez végleg megszabadította kínzó fájdalmaitól.

— A kézdívásárhelyi „Kereskedő-Ifjak Társulata”-nak a rendező bizottsági gyűlése határozata alapján, tisztelettel hozzuk köztudomásra, hogy a folyó évi február hó 13-án rendezett zártkörű táncszüveg összes bevétel 301 forint 65 kr., összes kiadás 143 forint 71 kr., marad egyenleg, mint tiszta haszon 157 forint 94 kr. Melyért a jótékonykodás érdekében e helyen is leghálásabb köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, kik ügyünket felkarolva, bárminemű áldozattal hozzá járultak. Kézdí-Vásárhelyt, 1897. február hó 20-án. Wertán Béni társulati pénztáros.

— Bika vásár. A vármegyei gazd. biz. által márcz. hó 17-ére Uzonban rendezni határozott bika-vásár, tekintettel azon körülményre, hogy e napon a sepsiszentgyörgyi orsz. baromvásárral a folyó évben összeesnek, március hó 16-án d. e. 9 órakor kezdődőleg fog megtartatni.

— Székeiy munkások felvétele. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur engedélye folytán a budapesti gépgyárba folyó évi március havában több ügyes vasesztérgályos lesz felvehető. A felvételt kérelmezők a kamarához nyújtják be folyamodványukat.

Közigazdaság.

Termeszszünk több takarmányt.

Nehezen szívleli meg a magyar gazda, hogy állattenyésztése igazán jövedelmező csak akkor lehet, ha állatait jól is tartja. Öröndetes lendületet találunk ugyan ez irányban sok helyt, különösen tej-termelő gazdaságokban, de sajnos, a gazdák zöme nem úgy takarmányozza még ma sem állatait, hogy azok után igazi hasznot lásson, nem azért, mintha takarékoskodna, hanem azért, mert nincs elegendő takarmánya, pénzért pedig olyant nem vesz. — Kifolyása pedig az állatok silány takarmányozásának először is, hogy lassan fejlődnek, mert nincs miből testüket gyorsan felépítsék; ennek következtében soha nem is fognak akkora értéket képviselni, mint az, a melyik a jobb táplálás következtében gyorsabban fejlődik, de még

a lassabban fejlődő állatnál a befektetett tőke is hosszabbban hever kamat nélkül. — A kifejlődött állatok pedig semmiféle munkára sem olyan alkalmasak, mint a jól tápláltak, az ökrök hitványabbak, nem bírják a mély szántást, a tehének rosszul tejelnek stb. — Szóval nem szorul az bővebb magyarázatra, hogy a jól táplált állat aránytalanul több hasznot hajt, mint a rosszul táplált.

Oda kellene tehát minden gazdának törekedni, hogy több és jobb minőségű takarmányt természetesen, annyit nevezetesen, a mennyi állatainak jobb táplálásához feltétlenül szükséges. — Igaz ugyan, hogy e tekintetben az időjárás, s sok egyéb körülmény is mérvado, mégis ha olyan területet fog takarmány termesztés alá a gazda, a mely közepes természetű elegendő takarmányt szolgáltat, nem igen fog takarmány dolgában megszorulni, főleg ha takarmánytermő talajainak különösen pedig rétjeinek ápolására nagyobb gondot fordít.

Valóban bámulatos az, hogy nálunk Magyarországon — különösen a nagy Alföldön — a mesterséges takarmányfélék termesztésére, s a rétek ápolására is oly kevés gondot fordítanak. — Legtöbb helyt a rétek soha megtrágyázza, — de még megboronálva sem lesznek, esoda-e hát ha termésük silány, ha ennek folytán takarmány szűke miatt az állatok hitványak.

Azt hiszem tehát, hogy nem lesz felesleges, ha most a tavasz közeledtével éppen az állattenyésztés érdekében rá mutatunk arra, hogyan, miként kellene rétjeinket ápolnunk, hogy az eddiginél jobb terméseket érjünk el.

E tekintetben első helyen a trágyázást kell felemlitenem, mert bizony ritka gazda az, a ki réteit trágyázni is szokta, s e tekintetben a legelésző állatok trágyája marad ott. Pedig hát a fűfélék is táplálékot vonnak el a talajtól s ha azt annak soha vissza nem adjuk, elvégre is kell, hogy a termés átlagok megapadjanak. — Avagy miért van az, hogy a völgyekben fekvő rétek, a melyeket itt-ott patakok, folyók elárasztanak, mindég bővebben termők mint azon rétek, a melyek soha elárasztva nincsenek; azért, mert az iszap fokozottabb termő erőt ad a talajnak.

Persze a réteket bármiféle trágyával megtrágyálni ne igen lehet. — Különösen alkalmas erre a észlra a trágya, a komposzt trágya és a műtrágya, ezek közül is leginkább a Thomas-foszfát. — A réteknak trágyával való öntözése, különösen akkor, ha előzőleg hamuval szortuk azokat be, igen hasznos és észszerű eljárás, habár a trágyalének megvan az a hátránya, hogy hatása csak igen rövid ideig tart; az első kaszálás igen durva rendeket fog adni; mert a trágya nitrogénje hamar bomlik s válik növényi tápanyaggá, de már a sarju csak olyan lesz, mint a minő lett volna trágya nélkül. A jó gazda különben azt tartja, hogy hasznosabb dolog a trágyalevet el nem hordani a trágyatelepről, hanem folytonosan a trágyát öntöztetni kell, minő a melletti — ott különösen, a hol sok a trágya — a rétek öntözésére is fel lehet használni egy részét.

Kitűnő trágyája a rétek a jó komposzt, s ott, a hol komposzt készíttéssel foglalkoznak, azt mindenesetre a rétek trágyázására lesz lehetséges legelőszzerűbben felhasználni. — Csak persze az a baj, hogy komposztot nagyon kevés gazdaság készít, mert biz az sok munkaerőt, sok utánjárást kíván, s tekintettel arra a körülményre, hogy azt annyiszor kell ide-oda forgatni, sőt még rostálni is, valóban kérdés, hogy nem-e olcsóbb ma a Thomassalak, a mikor annak mázsája 2 forint 50—3 forint, mint a komposzt; mert igaz ugyan, hogy a komposztot nem készpénzért veszi a gazda, de elvégre a munkaerő is csak pénzértéket képvisel.

Igen jó feljavítási módja a réteknak a Thomassalakali trágyázás. — A Thomassalaknak ugyanis az a jó tulajdonsága van, hogy hatása több évre kiterjed, így nevezetesen legalább 3 évre, de sőt 4—5 évre is. — Ez az oka, hogy a rétek trágyázására ma általánosan a Thomassalakot használják és pedig méltán, mert az említett műtrágya igen jelentékeny fokozza a rétek termőképességét és pedig nem csupán az első, de a következő 3—4 évben is. — Igazolja ezt különben a magyar-óvári növénytermelés kísérleti állomás 1893 iki évkönyve is, a mely szerint 40 helyen eszközöltetett kísérlet réteken Thomassalakkal, mindenütt 2 mázsa sa-

lak hintetvén el egy hold rétre. A 40 kísérlet közül 35 esetben volt nagyobb a termés és pedig 6 helyen 20—100 kgmmal, 9 helyen 100—200 kgmmal, 6 helyen 300—400 kgmmal, 3 helyen 400—500 kgmmal, 1 helyen 500—600, 3 helyen 700—800, 2 helyen 900—1000, 1 helyen 1200—1300 kgmmal; tekintve azt a körülményt, hogy a Thomassalak ára ma legfeljebb 3 forint mázsánként, a kísérletek felerészben már nem csak hogy a salak árát megtérítették az első évben, de még hasznot is hajtottak, holott a második évben is legalább olyan termés többletre lehet számítani, mint az első évben volt.

A salakot legezészerűbb február végén elhinteni a hóra, ha még ilyen van, ha pedig nincs, az elhintés előtt s utána is a rétet keresztül-kasul jól felboronálandó. Legszokásosabb holdankint 4 m/m. felhinteni, miáltal legalább 60 kg. oldható foszfor-savat juttatunk a talajba s így az elhintés utáni negyedik évben is észrevehető lesz hatása.

Ha a trágyázás követelményeinek eleget tesszünk, akkor egyéb feladatunk nem marad, mint időközönként, de különösen minden tavasszal jól keresztül-kasul boronáltatni a rétet, miáltal a gyökérzet bujaibb fejlődésre serkentetik, s a vakond-turások is elegyengettetnek. K.

Nyilttér*.)

Értesítés.

Tudatjuk a fogbajban és foghiányban szenvedőkkel, hogy engedve a több oldalról jött felhívásnak, ideiglenes

— foggyógyászati műtermünkben — még március hó 5-ig a foggyógyászat minden ágában rendelkezésükre állunk.

Dr. Huszár és Wellner,
spec. fogászok.

Lakás: „Millenium” szálloda.

Műfogak szájpadiás nélkül!

Foghuzás teljesen fájdalom okozás nélkül.

Piombolás, fogtisztítás, jutányos árak!!

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, oszonnál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerész Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbbértékű utárlat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjelzés nélkül mint nem valódi utárlata vissza.

Richter F. Ad. és társai, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

E rovat alatt közzétettéért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

Eladó birtok.

Sepsi-Szentiványban (Háromszékvármegye) Brassó és S. Szentgyörgy városok közepében, a vasuti állomáshoz 10 percz távolságra, állami közlekedési utban fekvő 8 hold belsőséggel, lakóház és gazdasági épületekkel, — folyóvíz közelében szeszgyár építésre alkalmas, — 80 hold teres fekvésű tagosított szántó, 33 hold kaszáló, 30 hold bükkös erdő és gazdasági felszereléssel együtt eladó. Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadó-hivatala.

2—3 30.

Kiadó üzlethelyiség.

A városháza alatt lévő Wertán testvérek-féle üzlethelyiség folyó év április havától — átköltözés miatt megürülven — **kiadó.**

Értekezni lehet:

Wertán Testvéreknel,
Kézdi-Vásárhelyt

(1—3 36)

Kiadó lakás.

Néhai Csiszár Pál-féle piaczori ház első emelete, mely áll 3 szobából, konyhából, kamarából, fatartóból, szükség esetén istálóból ápr. 24-étől több évre **haszonbérbe kiadó.**

Értekezhetni a tulajdonos

3—4 31

Csiszár Imrével.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 ftól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, tolelt-asztalok, lőszőr és tengerifü matraccok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 ft. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matróczezal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1896. máj. 1-től.

MENETREND.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.

Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Medgyes	regg. 10.55	éjjel 12.45	
Botfalva	5.39	8.03		Kis-Kapus (vend., elág. Szob. felé) (érk. ind.)	11.14	1.01	
Földvár	5.58	8.12		Tövis (vend., elágazás Arad felé) (érk. ind.)	11.41	1.35	
Mogyorós	6.17	8.47		Nagy-Enyed	d. u. 1.29	3.06	este 7.59
Apáca	6.36	9.01		Kocsárd (vend., elágazás Maros-Vásárhely felé) (érk. ind.)	1.55	3.38	8.06
Köpecz	6.55	9.19		Gyéres (elágazás Torda felé) (érk. ind.)	2.17	3.59	
Agostonfalva	7.02	9.25		Kolozsvár (vendéglő)	2.56	4.33	
Alsó-Rákos	7.19	9.41		Nagy-Várad (vendéglő)	3.06	4.43	
Homoród	7.45	10.03		Budapest	3.37	5.12	
Kacsa	8.02	10.16			3.47	5.18	
Bene	8.23	10.36			5.24	regg. 6.45	10.45
Erked	8.43	10.51			este 6.13	7.00	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	9.12	11.16			8.—	11.17	2.30
Szegesvár (vendéglő)	9.35	11.33			11.04	d. e. 11.32	2.37
	9.42	11.40			regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.40

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.56	délután 10.25	2.37
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11
Kovácsna	5.38	11.08	3.43
Barátos	5.55	11.24	4.08
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27
Eresztvény	6.24	11.55	4.48
Sepsi-Szentgyörgy	6.54	d. u. 12.25	5.28
Kilyén	7.02	12.33	5.38
Uzon	7.15	12.46	5.54
Kökös	7.25	12.56	6.07
Prázmár	7.45	1.16	6.34
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54
Brassó	8.15	1.46	7.12

	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
Brassó	ind. reggel 5.20	8.50	délután 3.00
Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kökös	6.04	9.46	3.45
Uzon	6.15	10.06	3.57
Kilyén	6.27	10.21	4.09
Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Eresztvény	7.07	11.17	4.49
Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Barátos	7.45	12.16	5.28
Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. Jancsó Mózes Kézdi-Vásárhelyen